

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра риторики и методики преподавания языка и литературы**

МОНИЧ Ольга Борисовна

**ОСВОЕНИЕ УЧАЩИМИСЯ ОСОБЕННОСТЕЙ ТЕКСТОВ
АНАЛИТИКО-СИНТЕТИЧЕСКОГО ХАРАКТЕРА
(II СТУПЕНЬ ОБУЧЕНИЯ)**

Дипломная работа

Научный руководитель:
кандидат педагогических наук,
доцент И.В. Таяновская

Допущена к защите

«__» _____ 2019 г.

Зав. кафедрой риторики и методики преподавания
языка и литературы

кандидат педагогических наук, доцент И.В. Таяновская

Минск, 2019

РЕФЕРАТ ДИПЛОМНОЙ РАБОТЫ

Дипломная работа имеет общий объем 79 с., при этом количество включенных в нее таблиц – 4 (графический материал занимает 7 с.), приложений – 2, использованных источников – 51 (суммарно приложения и список использованных источников размещаются на 17 с.).

Ключевые слова: ТЕКСТЫ АНАЛИТИКО-СИНТЕТИЧЕСКОГО ХАРАКТЕРА, ВТОРИЧНЫЕ ТЕКСТЫ, АННОТАЦИЯ, АННОТИРОВАНИЕ, МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА, ТОЧНОСТЬ РЕЧИ, ЛОГИЧНОСТЬ РЕЧИ, КРАТКОСТЬ РЕЧИ.

Объект дипломного исследования – процесс обучения учащихся восприятию и составлению текстов аналитико-синтетического характера на учебных занятиях.

Цель дипломного сочинения – разработка методики обучения учащихся восприятию и составлению текстов аналитико-синтетического характера (на материале аннотаций), определение требований, которых должен придерживаться составитель аннотации.

Методы исследования: сопоставительный анализ и систематизация данных научной литературы по функциональной стилистике, теории информации, библиографии, книгоизданию, методике преподавания русского языка; анализ языковых особенностей аннотации на примерах из современных источников; обучающий эксперимент.

Полученные результаты и их новизна: системно рассмотрена сущность понятий “тексты аналитико-синтетического характера”, “аннотация”; обобщенно, с привлечением конкретных речевых примеров представлены требования к аннотациям и возможные недостатки аннотирования; предложена методика обучения учащихся восприятию и составлению текстов аналитико-синтетического характера (на материале аннотаций).

Рекомендации по внедрению: результаты могут быть использованы на учебных занятиях по русскому языку, риторике, методике преподавания русского языка, спецсеминаров и спецкурсов коммуникативно-речевой проблематики в университетах.

Достоверность результатов подтверждается интеграцией данных научных источников, анализом речевых примеров аннотаций, самостоятельность ее выполнения – адаптацией для задач преподавания дополнительных учебных заданий.

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца мае агульны аб'ём 79 с., пры гэтым колькасць уключаных у яе табліц - 4 (графічны матэрыял займае 7 с.), дадаткаў – 2, выкарыстаных крыніц – 51 (сумарна дадаткі і спіс выкарыстаных крыніц змяшчаюцца на 17 с.).

Ключавыя словы: ТЭКСТЫ АНАЛІТЫКА-СІНТЭТЫЧНАГА ХАРАКТАРУ, ДРУГАСНЫЯ ТЭКСТЫ, АНАТАЦЫЯ, АНАТАВАННЕ, МЕТОДЫКА ВЫКЛАДАННЯ РУСКАЙ МОВЫ, ДАКЛАДНАСЦЬ МАЎЛЕННЯ, ЛАГІЧНАСЦЬ МАЎЛЕННЯ, СЦІСЛАСЦЬ МАЎЛЕННЯ.

Аб'ект дыпломнага даследавання – працэс навучання школьнікаў ўспрымання і складання тэкстаў аналітыка-сінтэтычнага характару на вучэбных занятках.

Мэта дыпломнага сачынення – распрацоўка метадыкі навучання школьнікаў ўспрымання і складання тэкстаў аналітыка-сінтэтычнага характару (на матэрыяле анатацый), вызначэнне патрабаванняў, якіх павінен прытрымлівацца складальнік анатацыі.

Метады даследавання: супастаўляльны аналіз і сістэматызацыя даных навуковай літаратуры па функцыянальнай стылістыцы, тэорыі інфармацыі, бібліяграфіі, кнігавыданні, метадыцы выкладання рускай мовы; аналіз моўных асаблівасцяў анатацыі на прыкладах з сучасных крыніц; навучальны эксперымент.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: сістэмна разгледжана сутнасць паняццяў "тэксты аналітыка-сінтэтычнага характару", "анатацыя"; абагульнена, з прыцягненнем канкрэтных маўленчых прыкладаў прадстаўлены патрабаванні да анатацый і магчымыя недахопы анатавання; прапанавана метадыка навучання школьнікаў ўспрымання і складання тэкстаў аналітыка-сінтэтычнага характару (на матэрыяле анатацый).

Рэкамендацыі па ўкараненні: вынікі могуць быць выкарыстаны на вучэбных занятках па рускай мове, рыторыцы, метадыцы выкладання рускай мовы, спецсемінарах і спецкурсах камунікатыўна-маўленчай праблематыкі ва ўніверсітэтах.

Дакладнасць вынікаў пацвярджаецца інтэграцыяй даных навуковых крыніц, аналізам маўленчых прыкладаў анатацый, самастойнасць яе выканання – адаптацыяй для задач выкладання дадатковых вучэбных заданняў.

ABSTRACT

The diploma thesis has a total volume of 79 pages, the number of tables included in it is 4 (graphic material takes 7 pages), applications - 2, used sources - 51 (applications and a list of used sources comprise 17 pages).

Keywords: TEXTS OF THE ANALYTICAL AND SYNTHETIC CHARACTER, SECONDARY TEXTS, ANNOTATION, ANNOTATING, THE METHODS OF TEACHING RUSSIAN, PRECISENESS OF THE SPEECH, CONSISTENCY OF THE SPEECH, BREVITY OF THE SPEECH.

The object of thesis is the process of teaching students perception and compilation of texts with analytical and synthetic character in training sessions.

The purpose of the diploma thesis is to develop a methodology for teaching students the perception and compilation of analytical and synthetic texts (on the material of annotations), and to define the requirements that the compiler of the annotation should adhere to.

Research methods: comparative analysis and systematization of functional stylistics scientific literature data, information theory, bibliography, book publishing, methods of Russian language teaching; analysis of the linguistic features of annotations with examples from modern sources; teaching experiment.

The obtained results and their novelty: the essence of the concepts "texts with analytical and synthetic character", "annotation" is systematically considered; the requirements for annotations and the possible shortcomings of annotations are presented with examples; the methods of teaching students perception and composing texts with analytical and synthetic character (based on annotations) are proposed.

Recommendations for implementation: the results can be used in Russian language classes, rhetoric, methods of Russian language teaching, special seminars and special courses of communicative speech problems at universities.

The reliability of the results is confirmed by the integration of data from the scientific sources, analysis of the speech examples of annotations, the independence of the study is proved by adaptation additional teaching tasks.